

Referèndum o referèndum?

El debat d'investidura de Carles Puigdemont va servir ara fa tot just un any per descobrir un polític que fins aquell moment només havia despuntat a Girona. Aquesta ciutat, amb la seua àrea d'incidència que per desgràcia sol coincidir amb els límits imposats provincials, se sent el moll de l'os del país. Ho és, en part, però, com sol passar, el país és molt més llarg i sovint els fenòmens domèstics gironins no arriben ni a Blanes. Això exactament passava amb l'alcalde Puigdemont, reconegut amb prou faenes pels seus administrats i pel periodisme local més inquiet. El nou president de la Generalitat, en aquell primer debat, no va excel·lir en el discurs que li havien redactat –es troba a faltar aquell Pasqual Maragall que, quan s'avorria en les pròpies intervencions, se saltava fulls i més fulls de manera clamorosament explícita. Puigdemont va brillar en el moment de les rèpliques i va marcar un punt d'inflexió. Les cares de ses senyories a les bancades de l'oposició eren de sorpresa, fins i tot divertida. A partir d'aquell moment el nou líder va despertar adhesions, recels i enveges radicals. En tot cas, naixia una figura, que té criteri propi i conviccions profundes a les quals no sembla voler renunciar.

Carles Puigdemont s'ha marcat com a objectiu conduir Catalunya a les portes de la independència, com havia fet abans Artur Mas. Amb una diferència: Mas era un independentista sobrevingut, forçat per les incomprensions i les estretors d'un Estat de tirada colonial, coneixedor de les fragilitats i les hostilitats que el sobiranisme pres al peu de la lletra desperta en els sectors més influents de Barcelona, i Puigdemont ho és per definició gairebé sanguínia. L'ha mamat, l'independentisme, en una so-

VICENT SANCHIS

cietat on és connatural i hegemònic. A més, va arribar al càrrec incòmode i per petició dels altres –del mateix Mas– i, en contra de la tendència general, no sembla d'entrada disposat a enganxar-s'hi com una llepassa. Farà el que vol fer i, si no pot, se n'anirà. No és, doncs, almenys per ara, un polític convencional, i això agrada molt i molesta més encara. Ningú li pot retraure encara la poltronitis aguda.

El president de la Generalitat va patir un primer revés important quan va constatar la dificultat de caminar de bracet amb la CUP. La tropa rupturista es va enrocar en la discussió dels pressupostos del 2016 i ni tan sols va acceptar portar-los a tràmit parlamentari. Carles Puigdemont va respondre'ls amb una de les fintes que havien caracteritzat el seu predecessor. Només acabar el debat pressupostari va anunciar que se sotmetria a una qüestió de confiança. "O ens entenem o ho deixem estar", va proclamar amb seguretat el president novençà. La reacció de la CUP va ser igualment ràpida. Alterada pels retrets i les protestes dels seus mateixos membres i votants, l'esquerra rupturista es va estimar més no rompre del tot la relació amb Junts pel Sí i evitar unes noves eleccions autonòmiques. Anna Gabriel va ser l'encarregada de repetir tantes vegades com va caldre que la

CUP no desconfiava del president i així ho farien efectiu al Parlament.

Malgrat aquesta bona disposició, òbviament Carles Puigdemont havia de concretar de manera clara com pensava culminar la legislatura de 18 mesos per fer possible la constitució de l'Estat català que reivindica més que ningú. I ho havia de fer superant les enormes reticències que separen el seu partit de la CUP. La fórmula s'ha anat covant en les darreres setmanes. Finalment, Puigdemont ha acceptat el referèndum que la mateixa CUP i l'Assemblea Nacional Catalana proposaven. I ha postposat les eleccions constituents que marcava el denominat *full de ruta* acordat entre Esquerra i Convergència. Amb una dualitat que respon igualment als esquemes que havia fixat anteriorment Artur Mas: "Referèndum o referèndum", va sentenciar dimecres al Parlament el president de la Generalitat. És a dir, o el fem a través d'un pacte amb l'Estat o el fem nosaltres sols. "Nosaltres sols" comporta aquesta vegada evitar-se les filigranes d'un succedani, tal com es va fer amb la consulta del 9 de novembre.

Aquesta proposta ha rebut el *nihil obstat* d'Oriol Junqueras i d'Esquerra Republicana –Puigdemont i Junqueras van tenir una llarga reunió dimarts a la nit–, però desperta recels en les files del Partit Demòcrata Català. Per molt que abans el Parlament de Catalunya haja aprovat les lleis de desconnexió –que inclouen l'angular llei de transitorietat jurídica–, no serà gens fàcil, en un estat de parasobirania, organitzar un referèndum solvent i creïble, amb cens, funcionaris, policies i locals oberts.

Referèndum o referèndum. D'acord. Com que el primer no podrà ser, perquè l'Estat és com és, hauran d'anar parlant el segon. En primer lloc, i aquesta és una condició lògica que el mateix Carles Puigdemont ha imposat a la

EFE

**APROVADA LA LLEI DE
TRANSITORIETAT JURÍDICA,
EL CONSTITUCIONAL LA
SUSPENDRÀ I AQUESTA
VEGADA LA GENERALITAT
NO L'HAURÀ D'OBEIR**

**EL GOVERN DE JUNTS
PEL SÍ HAURÀ DE PREVEURE
TOTS ELS REVESSOS,
TOTES LES DESERCIONS I
TOTES LES CONTRARIETATS
QUE ES DERIVARAN DE
L'ENFRONTAMENT AMB L'ESTAT**

CUP, caldrà aprovar els pressupostos del 2017. Les distàncies encara són enormes. Perquè la CUP continua demanant desobediència i Junts pel Sí no vol transgredir encara les limitacions del Govern de l'Estat, que continua subministrant a la Generalitat un gota a gota agònic i mensual d'ingressos. Una vegada aprovats, caldrà enllestir les dites estructures d'Estat –sobretot, l'agència tributària– a més de córrer i encarrilar el darrer tram del procés encara sobirania: aprovar les lleis de desconnexió i convocar el referèndum. Tot això, remant a la contra.

Aprovada la llei de transitorietat jurídica, el govern espanyol la recorrerà i el Tribunal Constitucional la suspendrà. En bona lògica, la Generalitat desatendrà tots els requeriments i man-

tindrà la convocatòria del referèndum. Aquesta serà l'autèntica prova de força. Amb quants funcionaris i quants Mossos d'Esquadra hi comptarà? La setmana passada va dimidir Pere Sol, secretari general del Parlament i càrrec estratègic per articular el funcionament de la institució. Serà substituït, no cal dir-ho, però els interrogants es mantenen. El govern de Junts pel Sí haurà de preveure tots els revessos, totes les desercions i totes les contrarietats que es derivaran de l'enfrontament amb l'Estat. I s'haurà d'assegurar, a més, una fórmula que permeti portar a les urnes els partidaris del *no* a la independència. D'ací al setembre. No és poca cosa. Referèndum o referèndum? La faena és immensa...

Periodista i director d'EL TEMPS